

Monitor en rankings NOiV najaar 2009 en het College Standaardisatie

Jaap Korpel, 24 maart 2010

Eind december 2009 is de tweede Monitor NOiV verschenen, gebaseerd op een enquête onder de ICT-verantwoordelijken bij overheidsorganisaties. De Monitor NOiV schetst jaarlijks een actueel beeld van het beleid en de praktijk van de overheden op het gebied van open standaarden en open source software. Het rapport is te bestellen bij het Programmabureau NOiV (Anuska.Soerahi@noiv.nl) en te downloaden van de NOiV-website (http://noiv.nl/files/2009/12/NOiV_Monitor_najaar_2009.pdf).

In de Monitor NOiV wordt, in overeenstemming met het actieplan NOiV, zowel aandacht besteed aan open standaarden als aan open source software. Speciaal voor het Forum en het College Standaardisatie hebben wij hieruit aanvullende informatie gehaald, die voor de leden van het College en voor hun werkzaamheden naar verwachting interessant is:

1. Een ranking van de organisaties vertegenwoordigd in het College, o.b.v. open standaarden
2. Ranking-scores m.b.t. open standaarden, gemiddeld per doelgroep
3. Meer gedetailleerde monitor-gegevens, die inzicht geven in het toepassen van open standaarden

1. Ranking van de College-organisaties

De ambities van het actieplan NOiV zijn vertaald in scores voor de Ranking NOiV: een organisatie die de maximumscore behaalt (100), is als het ware 'klaar': alles wat in het kader van het actieplan formeel van de organisatie wordt verwacht is gerealiseerd. In het najaar van 2009 is voor het eerst een Voorhoede-ranking gepubliceerd: welke organisaties lopen voorop, gaan verder dan de letter van het actieplan, houden zich actief bezig met open standaarden en open source software en hebben het beleid structureel een plek gegeven in de dagelijkse praktijk binnen hun organisatie? Voor meer details: zie <http://noiv.nl/resultaten>.

Voor het Forum en College Standaardisatie hebben wij aparte rankings berekend, waarbij alleen de items gebruikt zijn die betrekking hebben op open standaarden. Zowel voor de Ranking NOiV als voor de Voorhoede-ranking gaat het om 50 van de in totaal 100 maximaal te behalen punten. Deze scores zijn berekend voor elk van de in het College vertegenwoordigde organisaties. Daarnaast zijn, ondermeer voor de College-leden die één van de doelgroepen vertegenwoordigen (gemeenten, provincies, Manifestgroep) alle doelgroep-gemiddelden in het overzicht opgenomen. De opbouw van de totaal-score per organisatie is te vinden in de bijlage.

Dit leidt tot de volgende College-rankings (zie volgende pagina):

Ranking open standaarden: beleid conform actieplan NOiV ?*(maximale score = 50)*

Organisatie	Score
1. Logius	47,0
2. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu	40,0
3. Ministerie van Economische Zaken	39,5
Ministerie van Financiën	39,5
4. <i>gemiddelde</i> : Manifestgroep	32,9
5. <i>gemiddelde</i> : Ministeries	32,2
6. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	32,0
7. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	29,0
8. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	28,5
9. Ministerie van Justitie	27,5
10. <i>gemiddelde</i> : Provincies	26,9
11. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	24,5
12. <i>gemiddelde</i> : Gemeenten	22,5
13. <i>gemiddelde</i> : Waterschappen	17,7
14. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit	15,0
<i>Gemiddelde score van de College-organisaties (9 ministeries + Logius)</i>	<i>32,3</i>

Voorhoede-ranking open standaarden: beleid in praktijk geborgd en uitgevoerd ?*(maximale score = 50)*

Organisatie	Score
1. Ministerie van Justitie	34,0
2. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	29,0
Logius	29,0
3. Ministerie van Financiën	26,0
4. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu	24,0
5. <i>gemiddelde</i> : Ministeries	22,7
6. Ministerie van Economische Zaken	16,0
7. <i>gemiddelde</i> : Manifestgroep	15,8
8. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit	14,0
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	14,0
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	14,0
9. <i>gemiddelde</i> : Provincies	11,5
10. <i>gemiddelde</i> : Gemeenten	10,8
11. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	10,0
12. <i>gemiddelde</i> : Waterschappen	9,9
<i>Gemiddelde score van de College-organisaties (9 ministeries + Logius)</i>	<i>1,1</i>

2. Ranking-scores m.b.t. open standaarden, gemiddelden per doelgroep

Wij hebben ook de gemiddelde score per item berekend voor elk van de vijf doelgroepen, van de speciaal voor Forum en College berekende rankings (waarbij alleen de items gebruikt zijn die betrekking hebben op open standaarden). Onderstaande tabel geeft hier een overzicht van. Dit geeft een beeld van de verschillen tussen de doelgroepen bij het toepassen van open standaarden.

Gemiddelde scores per doelgroep, op ranking-items m.b.t. open standaarden

Item	Ministeries	Provincies	Gemeenten	Water-schappen	Uitvoerings-instanties	Maximale score
Architectuurprincipes in lijn met IOR? * grotendeels =7 * volledig =10	4,7	4,7	4,4	1,0	5,2	10,0
Comply-or-Explain-principe: * besluit in voorbereiding =5 * formeel vastgesteld =10	8,5	6,1	3,5	3,9	8,3	10,0
Bij recente aanbestedingen: bij P% Comply danwel Explain * score = P x0,1	4,0	5,6	5,8	3,0	5,0	10,0
Past open standaarden toe van de lijst van het FS: * alle (relevante) OS =7,5 * een deel van de OS =5	6,0	4,2	4,1	4,1	5,8	7,5
Toepassen 'gangbare' open standaarden op: * alle vijf gebieden =2,5 * per gebied: 0,5 punt	2,3	1,9	1,8	2,0	2,5	2,5
ODF als optie op website: * meer dan 90% doc.n =3 * 51-90% documenten =2 * 1-50% documenten =1	0,6	0,2	0,3	0,3	0,3	3,0
ODF is één van de opties voor * alle medewerkers =7 * deel van medewerkers =3	6,1	4,2	2,6	3,4	5,8	7,0
Totaal Ranking	32,2	26,9	22,5	17,7	32,9	50,0

Gemiddelde scores per doelgroep, op Voorhoederanking-items m.b.t. open standaarden

Item	Ministeries	Provincies	Gemeenten	Water-schappen	Uitvoerings-instanties	Maximale score
Kennis ICT-medewerkers: * van beleid op hoogte =5 * en voldoende kennis =5	7,7	2,8	5,5	4,3	6,7	10,0
Borging beleid in organisatie: * procedure voor 'pas toe' =7 * inkoop-mdws op hoogte =4 * in informatiseringsplan =4	7,0	4,3	3,0	2,4	3,3	15,0
Past één of meer 'nieuwe' open standaarden toe =10	3,8	1,1	1,3	2,1	3,3	10,0
Open document standaard is default standaard =10	1,5	2,2	0,4	0,7	0,0	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden =5	2,7	1,1	0,6	0,4	2,5	5,0
Totaal Voorhoede-ranking	22,7	11,5	10,8	9,9	15,8	50,0

3. Monitor NOiV: gegevens over het toepassen van open standaarden

Uit de Monitor NOiV 2009 blijkt dat de bekendheid met het actieplan en het draagvlak voor de doelstellingen inmiddels zeer groot is. Bovendien zijn belangrijke actielijnen, zoals het invoeren van het 'pas toe of leg uit'-principe en het vaststellen van een implementatiestrategie voor open source software bij alle ministeries, uitvoeringsorganisaties en provincies en bij de meerderheid van de andere overheden, inmiddels (bijna) gerealiseerd. In 2008 gold dat voor een kleine minderheid van alle organisaties. Ook met het uitvoeren van dit beleid en de borging ervan in de dagelijkse praktijk is, ten opzichte van 2008, flinke vooruitgang geboekt. De ministeries lopen hierbij, zoals afgesproken in het actieplan, voorop. Maar hier moet door overheidsorganisaties nog veel werk worden verzet. De implementatie van open standaarden en open source software is een lastige en complexe klus.

De Monitor NOiV besteedt aandacht aan de volgende onderwerpen:

- Aanbod en informatie: Wat vinden de organisaties van het aanbod van open source software? Zijn zij bereid om eigen software vrij te geven onder open source software licentie? In hoeverre hebben de doelgroepen behoefte aan meer informatie over open standaarden en open source software?
- Awareness en interesse: Kent men het actieplan NOiV en weet men wat er van de eigen organisatie wordt verwacht? Hoe groot is het draagvlak voor de doelstellingen van het actieplan? Hecht men belang aan het toepassen van open standaarden en aan het gebruik van open source software en welke overwegingen spelen daarbij een rol?
- Afweging en besluitvorming: Welke twijfels leven er onder de respondenten en welke hindernissen staan het toepassen van open standaarden en het gebruik van open source software mogelijk nog in de weg? Hoe ver zijn de doelgroepen gevorderd met het invoeren van het 'pas-toe-ofleg-uit'-principe, kent men de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit' van het Forum Standaardisatie? In hoeverre vormen gesloten standaarden een belemmering voor het vergroten van de interoperabiliteit en het verminderen van leveranciersafhankelijkheid? Hoeveel organisaties ondersteunen ODF? Hoeveel organisaties hebben een implementatiestrategie vastgesteld voor open source software en verwacht men meer open source software te gaan gebruiken? In hoeverre vormt gesloten source software een belemmering voor het vergroten van de interoperabiliteit en het verminderen van leveranciersafhankelijkheid?
- Invoering en gebruik: Welke open standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit' worden toegepast, en in hoeverre past men daarnaast 'gangbare' en 'nieuwe' open standaarden toe? Op welke wijze is het uitvoeren van het beleid binnen de organisatie geborgd? Op welke toepassingsgebieden gebruiken de doelgroepen open source software?
- Resultaten en effecten: Uitkomsten op het gebied van interoperabiliteit, samenwerking en leveranciersafhankelijkheid, en op de kosten, de kwaliteit en de bedrijfszekerheid van ICT-systemen en -toepassingen.
- Voortgang per doelgroep: Hoe ver zijn de doelgroepen gevorderd met het uitvoeren van het actieplan, aan de hand van de gemiddelde scores en de scores van de organisaties die dit najaar in de rankings per doelgroep bovenaan staan.

Voor het Forum en College Standaardisatie hebben wij enkele interessante onderwerpen uit de Monitor NOiV apart uitgelicht. En aangevuld met meer gedetailleerde informatie dan in het rapport van de Monitor NOiV is opgenomen, onder andere door cijfers uit te splitsen naar doelgroep. Dit vormt een aanvulling op de rapportage van de Monitor NOiV, waarin over open standaarden uiteraard al veel informatie te vinden is.

3.1 Behoeftte aan informatie

Ruim de helft van de respondenten beschikt over voldoende informatie over open standaarden (56%) en open source software (55%) om deze te kunnen toepassen. De keerzijde hiervan is uiteraard, dat iets minder dan de helft van de respondenten nog niet over voldoende informatie beschikt. Aan een belangrijke randvoorwaarde – het beschikken over voldoende kennis – voor het op grotere schaal toepassen van open standaarden en open source software door alle organisaties binnen de doelgroepen is op dit moment dus slechts ten dele voldaan.

Aan welke informatie over open standaarden heeft men vooral behoefte? Net als in 2008 heeft men vooral behoefte aan inzicht in de volwassenheid, betrouwbaarheid en stabiliteit van open standaarden (70%), een centraal overzicht welke open standaarden beschikbaar zijn voor welke toepassingsgebieden (64%) en hoe vast te stellen of een leverancier zich inderdaad aan de vereiste open standaarden houdt (61%). Daarnaast is er behoefte aan praktijkvoorbeelden en best practices (54%), informatie over de consequenties van het toepassen van deze open standaarden (42%), hoe deze te verwerken in de eisen en wensen bij

aanbestedingen (31%) en het delen van ervaringen en kennis (25%).

Indien behoefte aan informatie over open standaarden: aan welke informatie vooral behoefte

	Ministeries	Uitvoerings-organisaties	Provincies	Gemeenten	Waterschappen	Totaal
n =	4	1	3	51	8	67
Overzicht: welke open standaarden beschikbaar zijn voor welke toepassingen	75 %	100 %	100 %	57 %	88 %	64 %
Inzicht in de volwassenheid, betrouwbaarheid en de stabiliteit	75 %	100 %	67 %	67 %	88 %	70 %
Hoe deze te verwerken in de eisen en wensen bij inkopen en aanbestedingen	25 %	0 %	33 %	31 %	38 %	31 %
Hoe vaststellen of een leverancier inderdaad de vereiste open standaarden toepast	25 %	0 %	33 %	67 %	63 %	61 %
Informatie over de consequenties van het toepassen van deze open standaarden	75 %	0 %	33 %	39 %	50 %	42 %
Praktijkvoorbeelden, best practices	75 %	100 %	67 %	53 %	38 %	54 %
Delen van ervaringen en kennis met andere gebruikers	50 %	100 %	0 %	20 %	50 %	25 %
Anders	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

3.2 Overwegingen om open standaarden toe te passen

Gevraagd naar de belangrijkste drie overwegingen om open standaarden toe te passen noemen de meeste respondenten vooral het vergroten van de interoperabiliteit (87%), het verminderen van de afhankelijkheid van leveranciers (54%), grotere flexibiliteit en de mogelijkheid om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen (46%) en de kostenvoordelen en besparingen op langere termijn (43%). Daarnaast spelen ook de hogere kwaliteit van systemen en applicaties (21%) en meer ruimte voor innovatie (8%) een rol.

Belangrijkste overwegingen om open standaarden toe te passen

	Ministeries	Uitvoerings-organisaties	Provincies	Gemeenten	Waterschappen	Totaal
n =	13	6	9	103	14	145
Vergroten van interoperabiliteit, verbeteren van gegevensuitwisseling	85 %	83 %	89 %	86 %	93 %	87 %
Verminderen van leveranciers-afhankelijkheid	38 %	67 %	56 %	57 %	36 %	54 %
Kostenvoordelen en besparingen op langere termijn	46 %	17 %	11 %	47 %	43 %	43 %
Hogere kwaliteit van systemen en applicaties	31 %	0 %	22 %	21 %	21 %	21 %
Meer ruimte voor innovatie	8 %	0 %	0 %	10 %	0 %	8 %
Grotere flexibiliteit, beter kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen	69 %	67 %	56 %	40 %	50 %	46 %
Anders	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	1 %

3.3 Twijfels en hindernissen

Hoewel alle respondenten het belang van open standaarden onderschrijven, heeft maar 22% in het geheel geen twijfels en ziet geen hindernissen voor het toepassen van open standaarden. Dat is wel een verbetering vergeleken met 2008: toen had slechts 10% geen twijfels. Het gaat bij deze vraag om open standaarden in het algemeen, dus niet alleen om de open standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit' van het Forum Standaardisatie. De meeste respondenten hebben dus wel één of meer twijfels. Zo vraagt 46% zich af of leveranciers de open standaarden zullen ondersteunen (ministeries: 31%, waterschappen: 29%). En 40% (in 2008: 32%) maakt zich zorgen over de compatibiliteit met andere standaarden en toepassingen (inclusief legacyproblematiek). Van de ministeries, de uitvoeringsorganisaties en de waterschappen heeft iets meer dan de helft dergelijke twijfels. Verder verwacht 26% dat de implementatie van open standaarden complex zal zijn en veel tijd en extra kosten zal vergen (provincies: 33%, waterschappen: 36%) en heeft 23% twijfels aan de volwassenheid, betrouwbaarheid en stabiliteit van de standaarden (gemeenten: 28%). In 2008 leefden deze twijfels sterker: respectievelijk 34% (implementatie zal complex zijn) en 32% (twijfels aan volwassenheid).

Niet alle respondenten lijken (op korte termijn) meer open standaarden te gaan toepassen. Volgens 35% is dat wegens lopende contracten de komende jaren nog niet aan de orde, vooral door waterschappen (57%) wordt dit argument veel genoemd. Gemiddeld 9% vindt het niet nodig omdat het zonder open standaarden ook goed werkt. Tenslotte zegt gemiddeld 11% hierop vanwege outsourcing weinig invloed te hebben (ministeries: 39%). Een belangrijk deel van de respondenten twijfelt dus nog en ziet hindernissen voor het op grotere schaal toepassen van open standaarden. Gezien het draagvlak voor het actieplan zal het wegnemen van deze twijfels een versnelling van de toepassing van open standaarden teweeg kunnen brengen.

Twijfels en hindernissen m.b.t. open standaarden

	Ministeries	Uitvoerings-organisaties	Provincies	Gemeenten	Water-schappen	Totaal	Totaal 2008:
n =	13	6	9	103	14	145	160
Niet nodig, zonder open standaarden werkt het (ook) goed	8%	17%	0%	9%	14%	9%	13 %
Twijfel aan volwassenheid, betrouwbaarheid en stabiliteit	8%	17%	11%	28%	14%	23%	32 %
Twijfel aan compatibiliteit met andere standaarden/toepassingen, zoals legacy-problematiek	54%	33%	56%	35%	57%	40%	32 %
Leveranciers ondersteunen open standaarden niet	31%	50%	44%	51%	29%	46%	50 %
Implementatie is complex, vraagt veel tijd, leidt tot extra kosten	15%	0%	33%	27%	36%	26%	34 %
Wegens lopende contracten in de komende jaren nog niet aan de orde	39%	0%	33%	34%	57%	35%	39 %
Vanwege outsourcing of SaaS hebben wij daarop weinig invloed	39%	17%	11%	8%	7%	11%	6 %
Anders, namelijk ...	15%	33%	0%	14%	14%	14%	
Geen twijfels of hindernissen	31%	0%	22%	22%	21%	22%	10 %

3.4 'Gesloten' standaarden

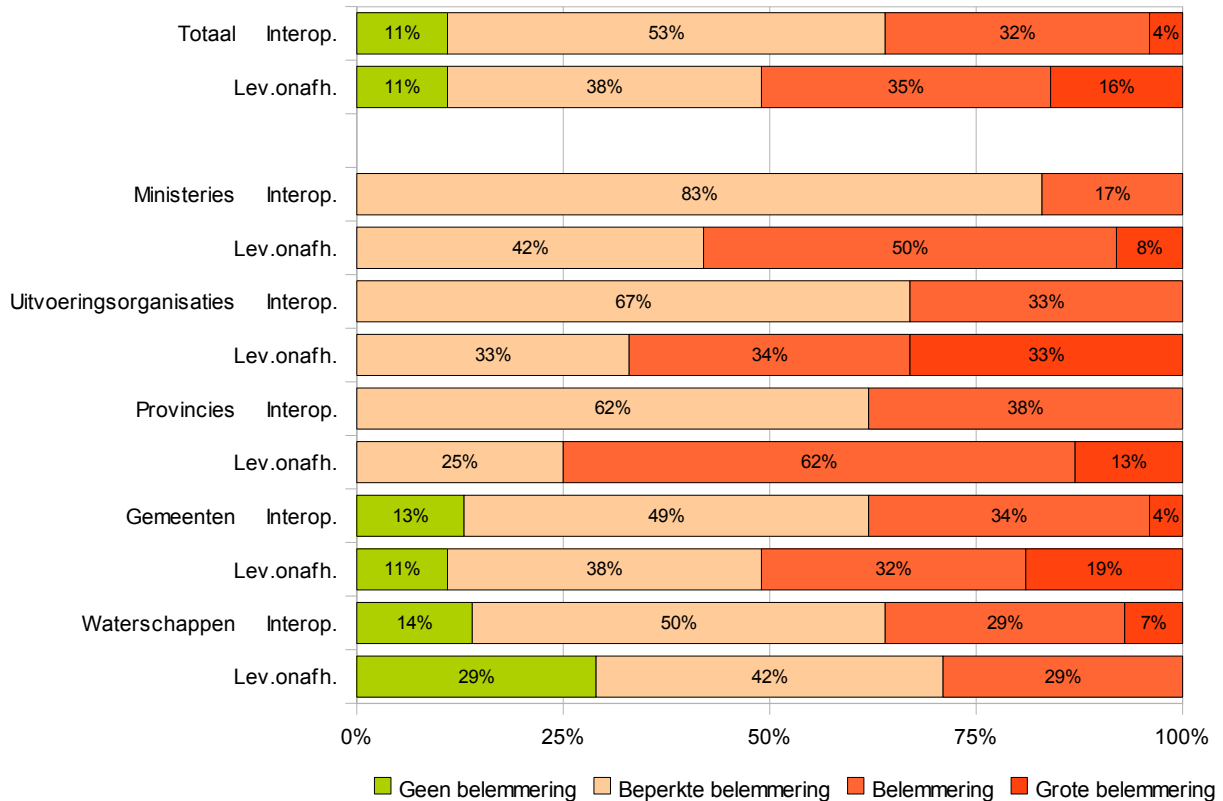
In hoeverre vormen gesloten standaarden volgens de respondenten een belemmering voor het vergroten van de interoperabiliteit? En in hoeverre vormen gesloten standaarden een belemmering voor het verminderen van de leveranciersafhankelijkheid?

Ruim eenderde van de respondenten ziet gesloten standaarden als een belemmering of grote belemmering

voor het vergroten van de interoperabiliteit. Met uitzondering van de ministeries: daarvan ziet 17% gesloten standaarden als een belemmering. Volgens 53% van alle respondenten zijn gesloten standaarden een beperkte belemmering (ministeries: 83%) en volgens 11% zelfs in het geheel niet.

Voor het verminderen van de leveranciersafhankelijkheid vormen gesloten standaarden volgens veel meer respondenten (51%) een (grote) belemmering. Dat geldt het sterkst voor de provincies (75%) en de uitvoeringsorganisaties (67%). Volgens 38% van alle respondenten zijn gesloten standaarden een beperkte belemmering en volgens 11% in het geheel niet.

In hoeverre vormen gesloten standaarden een belemmering

3.5 Het 'pas toe of leg uit'-principe in de praktijk: toepassen open standaarden

Alle ministeries hebben het 'pas toe of leg uit'-principe ingevoerd, of het besluit is in voorbereiding. Hetzelfde geldt voor de uitvoeringsorganisaties en voor de provincies. Bij de gemeenten en waterschappen is het 'pas toe of leg uit'-principe op dit moment bij een minderheid formeel ingevoerd en bij 37% (gemeenten) respectievelijk 50% (waterschappen) is het besluit in voorbereiding.

Een kwart van alle organisaties heeft het 'pas toe of leg uit'-principe ingevoerd en formeel vastgesteld. Daarvan heeft driekwart in de afgelopen 12 maanden ICT-diensten of -producten aangeschaft of aanbesteed voor tenminste €50.000 en bij de helft van die aanbestedingen (het gaat hierbij om 10% van alle organisaties) was een standaard van de lijst voor 'pas toe of leg uit' van het Forum Standaardisatie relevant. In alle gevallen zijn de relevante standaarden toegepast ('Comply') of is daarvan afgezien en is de verantwoording vastgelegd ('Explain'). Het aantal 'explain'-gevallen was zeer beperkt (drie organisaties). Daarbij zijn alle drie de mogelijke 'explain'-gronden aan de orde geweest: onvoldoende aanbod, onvoldoende zekerheid over het functioneren en tijd/capaciteit-overwegingen.

Open standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit'

Het toepassen van de relevante standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit' bij nieuwe inkopen of aanbestedingen is vergeleken met 2008 flink toegenomen: 20% past alle relevante open standaarden toe (2008: 3%) en 60% past een deel van de relevante open standaarden toe (2008: 41%).

Op het moment van meten (oktober 2009) telde de lijst voor 'pas toe of leg uit' 10 open standaarden, welke daarvan worden door deze organisaties toegepast? Veel genoemd zijn:

- de Webrichtlijnen (76%),
- het Open Document Format ODF (54%)
- en het Standaard Uitwisselingsformaat (StUF, 50%).

Daarnaast worden ook vaak genoemd:

- PDF/A-1a (44%)
- en JPEG (45%).

Minder vaak genoemd werden:

- PNG (grafische afbeeldingen binnen ODF, 30%),
- NEN-ISO/IEC 27002:2007nl (best practices IT-beveiliging, 25%),
- NEN-ISO/IEC 27001:2005nl (management IT-beveiliging, 19%)
- en ebMS/WUS (logistiek berichtuitwisseling, 12%),
- de SETU-standaard (berichtuitwisseling bemiddeling/inhuur flexibele arbeidskrachten) is nieuw op de lijst en wordt door 3% van de organisaties genoemd.

Ook deze percentages hebben wij uitgesplitst naar doelgroep:

Welke open standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit' toegepast

	Ministeries	Uitvoerings-organisaties	Provincies	Gemeenten	Waterschappen	Totaal
n =	13	6	7	76	11	113
Webrichtlijnen	85 %	67 %	86 %	74 %	82 %	76 %
NEN-ISO/IEC 27001:2005nl	15 %	33 %	29 %	17 %	18 %	19 %
NEN-ISO/IEC 27002:2007nl	38 %	33 %	43 %	22 %	9 %	25 %
ODF	62 %	50 %	71 %	49 %	73 %	54 %
PNG	46 %	67 %	43 %	25 %	18 %	30 %
JPEG	69 %	50 %	71 %	41 %	27 %	45 %
PDF/A-1a	69 %	17 %	57 %	39 %	55 %	44 %
ebMS/WUS	31 %	33 %	57 %	5 %	0 %	12 %
StUF	0 %	0 %	86 %	59 %	55 %	50 %
SETU	23 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %
weet niet	15 %	33 %	0 %	7 %	18 %	10 %

Documenten op de website(s): ODF en PDF

Het ondersteunen van ODF is zowel intern relevant, voor de eigen werkprocessen, als voor de externe communicatie. Als indicator voor de externe dimensie hebben wij gevraagd naar de mate waarin bij documenten op de eigen website(s) ODF als optie wordt aangeboden. Dat blijkt maar beperkt te gebeuren: bij 9% van de organisaties die ODF ondersteunen is ODF een optie bij maximaal de helft van de documenten op de website en bij 18% is het een optie bij meer dan de helft van de documenten. Bij de resterende 73% is ODF geen optie bij documenten op de eigen website(s).

ODF is vooral relevant voor bewerkbare documenten. De meeste documenten op overheidswebsites zijn niet-bewerkbare documenten en daarvoor worden andere standaarden gebruikt, zoals de (open) standaard PDF/A-1a (maar daar heeft actielijn 6 geen betrekking op). We hebben daar toch naar gevraagd: bij driekwart van alle organisaties wordt PDF gebruikt voor meer dan 90% van de niet-reviseerbare documenten op de website(s) en bij 23% van de organisaties voor 51-90% van de niet-reviseerbare documenten.

Gebruik van PDF voor niet-reviseerbare documenten op website

	Ministeries	Uitvoerings-organisaties	Provincies	Gemeenten	Waterschappen	Totaal
n =	12	6	9	101	14	142
Bij > 90% van alle niet-reviseerbare documenten op de website(s)	83 %	83 %	78 %	72 %	79 %	75 %
Bij 51-90% van de niet-reviseerbare documenten op de website(s)	17 %	17 %	22 %	24 %	21 %	23 %
Bij 1-50% van de niet-reviseerbare documenten op de website(s)	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	1 %
Nee, PDF niet beschikbaar als optie voor niet-reviseerbare documenten	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	1 %

Welke 'nieuwe' open standaarden toegepast

Gevraagd is "Welke 'nieuwe' open standaarden worden door uw organisatie gebruikt/toegepast?". Hierbij is als toelichting gegeven: *De lijst voor 'pas toe of leg uit' van het FS is een dynamische lijst, die geleidelijk uitgebreid zal worden. Dat betekent, dat er nieuwe open standaarden zijn die nog niet in deze lijst van het FS opgenomen zijn. Het gaat bij deze vraag niet om open standaarden die al langere tijd en in voldoende mate gangbaar zijn (zie vraag 34). Open standaarden zijn standaarden zonder barrières op het gebruik door ICT-gebruikers en ICT-aanbieders (conform de definitie van de Europese Commissie, programma IDABC).*

Op deze vraag is slechts een zeer beperkt aantal antwoorden gegeven, die wij hier letterlijk citeren:

- Aquo-standaard
- Bijv. IMRO 2008 voor de aanschaf van een programma voor het opstellen van toelichtingen bij bestemmingsplannen
- BPMN
- CSS / SSH Protocol
- Ik vermoed standaarden rondom zaakgericht werken, plug in applicatie
- ISO 32000-1:2008 Part 1: PDF 1.7 Geo-standaarden
- KML
- NEN3610 Overige GEO standaarden
- OpenGIS standaarden
- Opensuse
- PDF 1.7
- PDF 1.7, WebDAV
- PDF A 1B voor te archiveren documenten
- Stuf
- TOGAF; Archimate; owl; ccts
- webrichtlijnen en stufbg XML 2.04
- WMS, WFS, NEN3610 en andere standaarden uit het GeoNovum framework en BPMN
- XBRL SDMX

Bijlage: Opbouw van de totaal-score per organisatie**Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties****Ranking Najaar 2009**

Ranking Totaal: 12 Vorige ranking: 9
 Ranking Ministeries: 6 Vorige ranking: 4

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Architectuurprincipes zijn niet in lijn met interoperabiliteitsraamwerk	7	4,7	10,0
Comply-or-Explain: besluitvorming is in voorbereiding	5	8,5	10,0
Bij P % van de aanbestedingen: ofwel open standaarden van de lijst voor Comply-or-Explain toegepast, ofwel niet toegepast maar wel motivering vastgelegd	2,5	4,0	10,0
Past een deel van de open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op alle vijf toepassingsgebieden	2,5	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	29,0	32,2	50,0

Voorhoederanking

Ranking Totaal: 6 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 3 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers zijn van beleid op de hoogte, maar beschikken nog niet over voldoende kennis	5	7,7	10,0
Inkoop-medewerkers goed op de hoogte van beleid en weten hoe dat toe te passen	4	7,0	15,0
Past 'nieuwe' open standaarden toe	10	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is de default standaard	10	1,5	10,0
Neemt niet deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	0	2,7	5,0
Totaal	29,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *Projectleider/ICT adviseur.*

Ministerie van Economische Zaken

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 2 Vorige ranking: 1
 Ranking Ministeries: 2 Vorige ranking: 1

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Architectuurprincipes zijn in lijn met interoperabiliteitsraamwerk	10	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing pas-toe-of-leg-uit-principe: geen relevante aanbestedingen	5	4,0	10,0
Past een deel van de open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op alle vijf toepassingsgebieden	2,5	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	39,5	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 21 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 8 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers zijn van beleid op de hoogte, maar beschikken nog niet over voldoende kennis	5	7,7	10,0
Gebruik vereiste open standaarden opgenomen in informatiseringplan èn procedure voor 'pas toe of leg uit' is operationeel	11	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt niet deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	0	2,7	5,0
Totaal	16,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *Strategisch adviseur.*

Ministerie van Financiën

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 10 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 5 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Architectuurprincipes zijn in lijn met interoperabiliteitsraamwerk	10	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing pas-toe-of-leg-uit-principe: geen relevante aanbestedingen	5	4,0	10,0
Past een deel van de open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op alle vijf toepassingsgebieden	2,5	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	39,5	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 7 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 4 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers goed op de hoogte van het beleid en beschikken over voldoende kennis om dat toe te passen	10	7,7	10,0
Gebruik vereiste open standaarden opgenomen in informatiseringplan en procedure voor 'pas toe of leg uit' is operationeel	11	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	5	2,7	5,0
Totaal	26,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *hoofd informatie management*.

Ministerie van Justitie

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 19 Vorige ranking: 12
 Ranking Ministeries: 10 Vorige ranking: 6

Eigen antwoord

	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Past geen architectuurprincipes toe bij aanschaf/aanbesteding ICT	0	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing pas-toe-of-leg-uit-principe: geen relevante aanbestedingen	5	4,0	10,0
Past alle open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	7,5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op 4 van de 5 vijf toepassingsgebieden	2	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor een deel van de medewerkers	3	6,1	7,0
Totaal	27,5	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 9 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 6 Vorige ranking: -

Eigen antwoord

	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers goed op de hoogte van het beleid en beschikken over voldoende kennis om dat toe te passen	10	7,7	10,0
Gebruik van vereiste open standaarden is opgenomen in informatiseringplan	4	7,0	15,0
Past 'nieuwe' open standaarden toe	10	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	5	2,7	5,0
Totaal	29,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *ICT adviseur met standaarden in het werkpakket.*

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 44 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 13 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Toepassen interoperabiliteitsraamwerk: vraag niet beantwoord	0	4,7	10,0
Comply-or-Explain: besluitvorming is in voorbereiding	5	8,5	10,0
Toepassing Comply-or-Explain-principe: vraag niet beantwoord	0	4,0	10,0
Past een deel van de open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op 4 van de 5 vijf toepassingsgebieden	2	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor een deel van de medewerkers	3	6,1	7,0
Totaal	15,0	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 22 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 9 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers zijn van beleid op de hoogte, maar beschikken nog niet over voldoende kennis	5	7,7	10,0
Inkoop-medewerkers goed op de hoogte van beleid en weten hoe dat toe te passen	4	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	5	2,7	5,0
Totaal	14,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *Software architect*.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 16 Vorige ranking: 10
 Ranking Ministeries: 8 Vorige ranking: 5

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Past geen architectuurprincipes toe bij aanschaf/aanbesteding ICT	0	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing Comply-or-Explain-principe: vraag niet beantwoord	0	4,0	10,0
Past een deel van de open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op alle vijf toepassingsgebieden	2,5	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	24,5	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 24 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 10 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers goed op de hoogte van het beleid en beschikken over voldoende kennis om dat toe te passen	10	7,7	10,0
Inkoop-medewerkers goed op de hoogte van beleid en weten hoe dat toe te passen	4	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Deelname ontwikkeling/beheer open standaarden: vraag niet beantwoord	0	2,7	5,0
Totaal	14,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *Beleidsmedewerker Concernondersteuning.*

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 18 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 9 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Past architectuurprincipes NORA niet toe bij aanschaf/aanbestedingen	0	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing pas-toe-of-leg-uit-principe: geen relevante aanbestedingen	5	4,0	10,0
Past alle open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	7,5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op alle vijf toepassingsgebieden	2,5	2,3	2,5
Op de website is ODF niet als optie beschikbaar	0	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	32,0	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 37 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 11 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers zijn van beleid op de hoogte, maar beschikken nog niet over voldoende kennis	5	7,7	10,0
Inkoop-medewerkers goed op de hoogte van beleid en weten hoe dat toe te passen	4	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	5	2,7	5,0
Totaal	14,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *Afdelingshoofd Regie.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: 43 Vorige ranking: 17
 Ranking Ministeries: 12 Vorige ranking: 8

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Toepassen interoperabiliteitsraamwerk: vraag niet beantwoord	0	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing Comply-or-Explain-principe: vraag niet beantwoord	0	4,0	10,0
Past alle open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	7,5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op 4 van de 5 vijf toepassingsgebieden	2	2,3	2,5
Op de website is ODF één van de opties voor 51 - 90% van de documenten	2	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	28,5	32,2	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: 46 Vorige ranking: -
 Ranking Ministeries: 12 Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers goed op de hoogte van het beleid en beschikken over voldoende kennis om dat toe te passen	10	7,7	10,0
Toepassen vereiste open standaarden geborgd: vraag niet beantwoord	0	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt niet deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	0	2,7	5,0
Totaal	10,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *sr. adviseur.*

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer**Ranking**

Ranking Totaal:	1	Vorige ranking:	7
Ranking Ministeries:	1	Vorige ranking:	3

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
Architectuurprincipes zijn niet in lijn met interoperabiliteitsraamwerk	7	4,7	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,5	10,0
Toepassing pas-toe-of-leg-uit-principe: geen relevante aanbestedingen	5	4,0	10,0
Past alle open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	7,5	6,0	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op 3 van de 5 vijf toepassingsgebieden	1,5	2,3	2,5
Op de website is ODF één van de opties voor 51 - 90% van de documenten	2	0,6	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	6,1	7,0
Totaal	40,0	32,2	50,0

Voorhoederanking

Ranking Totaal:	8	Vorige ranking:	-
Ranking Ministeries:	5	Vorige ranking:	-

Eigen antwoord	Punten	Ministeries (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers goed op de hoogte van het beleid en beschikken over voldoende kennis om dat toe te passen	10	7,7	10,0
Gebruik van vereiste open standaarden is opgenomen in informatiseringplan	4	7,0	15,0
Past geen 'nieuwe' open standaarden toe	0	3,8	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	1,5	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	5	2,7	5,0
Totaal	19,0	22,7	50,0

Functie van degene die de vragenlijst heeft ingevuld: *informatie architect*.

Logius

Ranking Najaar 2009

Ranking Totaal: - Vorige ranking: -
 Ranking Uitvoeringsinstanties: - Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Uitvoerings- instanties (gemiddeld)	Maximale score
Architectuurprincipes zijn niet in lijn met interoperabiliteitsraamwerk	7	5,2	10,0
Comply-or-Explain-principe is formeel vastgesteld	10	8,3	10,0
Bij P % van de aanbestedingen: ofwel open standaarden van de lijst voor Comply-or-Explain toegepast, ofwel niet toegepast maar wel motivering vastgelegd	10	5,0	10,0
Past een deel van de open standaarden toe van de lijst van het Forum Standaardisatie	7,5	5,8	7,5
Past 'gangbare' open standaarden toe op alle vijf toepassingsgebieden	2,5	2,5	2,5
Op de website is ODF één van de opties voor meer dan 90% van de documenten	3	0,3	3,0
ODF is één van de opties voor alle medewerkers	7	5,8	7,0
Totaal	47,0	32,9	50,0

Voorhoederanking Najaar 2009

Ranking Totaal: - Vorige ranking: -
 Ranking Uitvoeringsinstanties: - Vorige ranking: -

Eigen antwoord	Punten	Uitvoerings- instanties (gemiddeld)	Maximale score
ICT-medewerkers goed op de hoogte van het beleid en beschikken over voldoende kennis om dat toe te passen	10	6,7	10,0
Inkoop-medewerkers goed op de hoogte van beleid en weten hoe dat toe te passen	4	3,3	15,0
Past 'nieuwe' open standaarden toe	10	3,3	10,0
Een open document standaard (zoals ODF) is niet de default standaard	0	0,0	10,0
Neemt actief deel aan ontwikkeling/beheer van één of meer open standaarden	5	2,5	5,0
Totaal	29,0	15,8	50,0